

Kohta	Kommentti	Lausunnon antaja	Traficom vastaus
Yleinen kommentti	Sotilasilmailun turvallisuuskriittiset asiat on huomioitu jo ilmailumääräyksen valmisteluvaiheessa, eikä Sotilasilmailun viranomaisyksiköllä ole näin ollen huomautettavaa määräysluonnokseen.	Ilmavoimien esikunta, Sotilasilmailun viranomaisyksikkö	Traficom kiittää kommentista.
2.42 Lentosuunnitelmalomakkeen täyttäminen (Lisäys 6)	"Lentosuunnitelmalomakkeen kohtaan 8 (Lentosäännöt ja lennon tyyppi) on merkittävä lennon laatua osoittava kirjain siten kuin lisäyksessä 6 ohjeistetaan." Kommentti: OPS M1-1 Draftissa viitataan lentosääntöihin ja lennon tyyppiin: Lentosuunnitelmalomakkeen kohtaan 8 (Lentosäännöt ja lennon tyyppi) on merkittävä lennon laatua osoittava kirjain siten kuin lisäyksessä 6 ohjeistetaan. Onko käsitevirhe vai muuttuuko laatu tyypiksi?	Fintraffic Lennonvarmistus Oy	Termien epä johdonmukaisuus on peräisin komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 923/2012 (SERA) suomennoksesta. Siinä lisäyksen 6 kohdassa 2, Lentosuunnitelmalomakkeen täyttöohjeet, mainitaan lomakkeen kohdan 8 otsikkona "LENTOSÄÄNNÖT JA LENNON TYYPPI", mutta alaotsikkona onkin "Lennon laatu" ja sen alla teksti "MERKITSE yksi seuraavista kirjaimista osoittamaan lennon laatua, jos toimivaltainen viranomainen sitä vaatii". Englanniksi kummassakin kohdassa on sama termi "type of flight". Koska kyseisessä määräyskohdassa viitataan suoraan kyseisen asetuksen kohtiin, siinä on käytetty epä johdonmukaisuudesta huolimatta samoja termejä kuin SERA-asetuksen suomennoksessa. Traficom pyytää oikaisua SERAn suomennokseen niin, että molemmissa kohdissa käytettäisiin termiä "lennon tyyppi". Itse lentosuunnitelmalomakkeen malli on kuitenkin myös asetuksen suomenkielisessä versiossa englanninkielisenä, ja siinä esiintyy oikea termi (type of flight).
3.1 Lentosääntöjen noudattaminen (SERA.2005)	"Lentosääntöjen SERA.2005 kohdasta poiketen sotilasilmailussa, kun sitä harjoitetaan RPAS-ilma-aluksella, on noudatettava mittarilentosääntöjä (IFR). Operaatiot RPAS-ilma-aluksella on suoritettava valvotussa ilmatilassa paikallisten lennonjohdon ohjeiden ja työmenetelmien mukaisesti." Kommentti: Esitetään sanamuotoon muutosta seuraavasti: Lentosääntöjen SERA.2005 kohdasta poiketen sotilasilmailussa, kun sitä harjoitetaan RPAS-ilma-aluksella, on noudatettava mittarilentosääntöjä (IFR). Operaatiot RPAS-ilma-aluksella on suoritettava valvotussa ilmatilassa ja paikallisten lennonjohdon ohjeiden sekä työmenetelmien mukaisesti. Perustelu: Luonnoksen sanamuodosta voi saada kä-	Fintraffic Lennonvarmistus Oy	Traficom on samaa mieltä siitä, että määräyksen sanamuodossa oli väärinkäsityksen mahdollisuus. Korjataan sanamuoto ehdotusta mukailleen, kuitenkin niin että vahvemmin erottava "sekä" tulisi ensimmäiseen väliin: "Operaatiot RPAS-ilma-aluksella on suoritettava valvotussa ilmatilassa sekä paikallisten lennonjohdon ohjeiden ja työmenetelmien mukaisesti."

	sityksen, että RPAS-lentoja voidaan suorittaa valvomattomassa ilmatilassa. Lennot on kuitenkin muissa määräyslunnonkohdissa rajattu tapahtuvan vain valvotussa ilmatilassa.		
3.14 Ilmatilojen luokittelu (SERA.6001)	"Lentosääntöjen SERA.6001 kohdasta poiketen sotilasilmailussa on noudatettava tyyppikohtaisia ja/tai lentokoulutusohjelman mukaisia lentonopeuksia ilmatilaluokasta ja lentokorkeudesta riippumatta. Lentosääntöjen SERA.6001 a) 4) kohdasta poiketen sotilasilmailussa, kun osallisena on RPAS-ilma-alus, porrastetaan luokan D ilmatilassa IFR-lennot muihin IFR-lentoihin, VFR-lentoihin ja erityis-VFR-lentoihin." Kommentti: Tulisiko kyseinen kohtien 3.14, 3.15, 3.16 ja 3.17 sisältö lisätä ilmailumääräykseen myös kohtaan 2 YHTEISIÄ LENTOSÄÄNTÖJÄ TÄYDENTÄVÄT LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTON MÄÄRÄYKSET. Perustelu: Kohta 3 SOTILASILMAILUN POIKKEUKSET LENTOSÄÄNNÖISTÄ käsittelee vain sotilasilmailun poikkeuksia, jolloin voi jäädä käsitys, että kyseisissä kohdissa kuvattuja menettelyitä ei tarvitse noudattaa siviili-ilma-aluksen ollessa osallisena ilmatilaluokassa D.	Fintraffic Lennonvarmistus Oy	Määräyskohdan 1.4 mukaan "tässä määräyksessä kauko-ohjatulla ilma-alusjärjestelmällä (RPAS) tarkoitetaan tyyppihyväksyttyä tai sertifioitua miehittämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjausasemalta, ja jota lennetään mitarilentosääntöjen (IFR) mukaisesti valvotussa ilmatilassa lennonjohtopalvelun alaisena". Siviili-ilmailussa ei määräyksen kirjoitushetkellä vielä ole käytössä tällaisia RPAS-ilma-aluksia. Niitä koskevat säännöt ovat osittain täsmentymättä ja määritetään aluksi ICAOn toimesta. Lisäksi osa viitatuista SERA-kohdista on sellaisia, joissa aseutus ei anna toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuutta määrätä toisin siviili-ilmailun osalta. Muutetaan kuitenkin mainittujen kohtien 3.14 ja 3.15 sanamuotoa siten, että IFR-lennot porrastetaan <i>kaikkiin</i> muihin IFR-, VFR- ja erityis-VFR-lentoihin. Tämän on tarkoitus selventää, ettei ole kyse yksinomaan sotilaslennoista.
3.15 Lennonjohtopalvelun toiminta (SERA.8005)	"Kohdan SERA.8005 b) kohdasta poiketen sotilasilmailussa, kun osallisena on RPAS-ilma-alus, porrastetaan luokan C ja D ilmatilassa IFR-lennot muihin IFR-lentoihin, VFR-lentoihin ja erityis-VFR-lentoihin. RPAS-ilma-alusta ei voida selvittää säilyttämään omaa porrastusta."	Fintraffic Lennonvarmistus Oy	Kuten edellä.
3.16 Pyörre- ja naporrastuksen soveltaminen (SERA.8012)	"Poiketen siitä, mitä lentosääntöjen SERA.8012 a) kohdassa määrätään, lähilennonjohtopalvelua annettaessa ei sovelleta pyörre- ja naporrastuksia sotilasilmailun välillä. Kuitenkin siinä tapauksessa, kun osallisena on RPAS-sotilasilmailun alus, tulee pyörre- ja naporrastuksia soveltaa kohdan SERA.8012 a) mukaisesti."	Fintraffic Lennonvarmistus Oy	Kuten edellä.

3.17 Lennonjohtoselvitykset (SERA.8015)	<p>"Poiketen siitä, mitä lentosääntöjen SERA.8015 eb) kohdan 1) alakohdassa määrätään, sotilasilmalukset voivat käyttää toiminnan edellyttäessä siirtopinnalla ja sen yläpuolella myös muita korkeusmittarin asetusmenetelmiä.</p> <p>Lentosääntöjen SERA.8015 ec) kohdasta poiketen sotilasilmailussa, kun osallisena on RPAS-sotilasilmalalus, näköhavaintoihin perustuvia ehdollisia selvityksiä ei saa käyttää."</p>	Fintraffic Lennonvarmistus Oy	Kuten edellä.
3.3 Esineiden ja aineiden pudottaminen (SERA.3115)	<p>Kohtaan tulisi lisätä vaatimus, että lentopaikoille esineiden tai aineiden pudottaminen vaatii lentopaikan pitäjän lupaa. Lentopaikoilla tehdään myös ATSelimen aukioloaikojen ulkopuolella merkittävä määrä huoltotöitä, muun muassa kiitoteillä, jonka johdosta ennakoimattomista esineiden tai aineiden pudotuksista saattaa aiheutua pahimmillaan henkilövahinkoja. Lentopaikoilla on myös arvokasta, lentoturvallisuudelle kriittistä laitteistoa, jolle saattaa pudotuksista aiheutua mittavaa vahinkoa. Vahingoista voi myös aiheutua pitkäaikaisia katkoja lentotoiminnalle, jos esimerkiksi navigointilaitteistoa (esim. ILS) vahingoittuu. Korjausajat saattavat olla jopa useita kuukausia.</p>	Finavia Oyj	<p>Lisätään määräyksen kohtiin 2.2 (siviili-ilmailun osalta) ja 3.3 (sotilasilmailun osalta) virke "Esineiden tai aineiden pudottamiseen lentoasemalle vaaditaan lupa myös kyseisen lentoaseman pitäjältä". Lentoasemalla tarkoitetaan tässä ilmailulain 75 §:ssä määriteltyjä lentoasemia sekä lisäksi AFIS-lentopaikkoja. Ehdotuksesta poiketen valvomattomat lentopaikat on rajattu vaatimuksen ulkopuolelle, koska niillä laite- tai henkilövahinkojen vaara on vähäisempi eikä henkilöitä ehkä ole aina tavoitettavissa lupien antamiseen.</p> <p>Perustelumuiistioon lisätään maininta, ettei luvalla välttämättä tarkoiteta kirjallista lupaprosessia, vaan luvan voisi saada esimerkiksi puhelinsoitolla myös lyhyemmällä varoitusajalla. Vaihtoehtoisesti lupa voisi olla toimintakäsikirjassa kuvattu toimintamalli tai osapuolten välillä sovittu menettely, ja luvan voisi saada toistuvaan toimintaan yhdellä kertaa.</p>